

Wojciech Góralski

"Tanaulmanyok as hazas sag-es perjogról (Studia z kościelnego prawa małżeńskiego i procesowego)",
Budapest 2000 : [recenzja]

Ius Matrimoniale 6 (12), 207-208

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zenon Grocholewski, Tanulmányok az egyhazi házasság-és perjogról (Studia z kościelnego prawa małżeńskiego i procesowego), Bibliotheca Instituti Postgradualis Iuris Canonici Iniversitatis Catholicae de Petro Pazmany nominatae – III. Studia, vol. 1. Tłumaczył na węgierski z włoskiego i łacińskiego G. Kuminetz. Szent István Társulat, Budapest 2000, ss. 212.

Praca, opatrzona wstępem bp. prof. dr. Piotra Erdő, rektora Katolickiego Uniwersytetu Piotra Pazmany w Budapeszcie, wydana w serii „Biblioteka Instytutu Prawa Kanonicznego” wymienionej uczelni, stanowi zbiór pięciu obszernych rozpraw kard. prof. dr. Zenona Grocholewskiego, długoletniego sekretarza a następnie prefekta Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej, ostatnio prefekta Kongregacji Wychowania Katolickiego. Prace te zostały poświęcone kanonicznemu prawu małżeńskiemu i procesowemu, a przetłumaczenie ich na język węgierski zostało podyktowane chęcią inicjatorów tego przedsięwzięcia przyjsia z pomocą trybunałom kościelnym na Węgrzech, a także umożliwienia zapoznania się z cennymi publikacjami wybitnego Autora szerszemu kręgowi osób zainteresowanych wymienionymi obszarami prawa kościelnego, m.in. prawnikom świeckim.

Pierwsza praca kard. Grocholewskiego zamieszczona w zbiorze „Małżeństwo mieszane” (s. 13–41), opublikowana wcześniej w pracy zbiorowej pt. *Matrimonio canonico* (Bologna 1985, s. 237–256) w języku włoskim, jest komentarzem do rozdziału VI tytułu „De matrimonio” w części I księgi IV kpk. Autor omawia zawarte tam przepisy przybliżając czytelnikowi ten doniosły segment kościelnego prawa małżeńskiego. Na szczególną uwagę zasługują wywody na temat warunków uzyskania dyspensy od przeszkody różnicy religii oraz zezwolenia ordynariusza na zawarcie przez katolika małżeństwa z osobą ochrzczoneą, lecz należącą do innej wspólnoty wyznaniowej.

Drugi rozdział książki to praca poświęcona wykluczeniu godności sakramentalnej małżeństwa jako autonomicznemu tytułowi nieważności małżeństwa, ogłoszona w języku włoskim w „Monitor Ecclesiasticus” (121: 1996, s. 223–239). Godność sakramentalna małżeństwa należy do

jego istotnych elementów, stąd też – w myśl kan. 1101 i 2 KPK – wykluczenie go pozytywnym aktem woli skutkuje nieważnością małżeństwa. Studium prof. Grocholewskiego jest wnikliwe, a w wielu wątkach również oryginalne. Szczególnie interesujący jest wykład na temat intencji kontrahenta wykluczającego sakramentalność małżeństwa.

Rozdział trzeci stanowi artykuł na temat apelacji w sprawie o nieważność małżeństwa, opublikowany w języku włoskim w periodyku „Forum” (6: 1993, nr 2, s. 19–64). Przedmiotem opracowania jest procedura przepisana dla trybunału drugiej instancji, po przyjęciu apelacji.

Kolejną pracą Autora, stanowiącą w omawianej publikacji węgierskiej rozdział czwarty, jest studium na temat Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej w strukturze sądowej Kościoła, ogłoszone na łamach „Forum” (6: 1995, nr 2, s. 33–52). Po uwagach wstępnych, dotyczących wskazanej wyższej problematyki, Autor ukazuje naturę Sygnatury Apostolskiej, a następnie szczegółowo omawia kompetencje trzech Sekcji wymienionego trybunału apostolskiego, po czym referuje sprawę jego personelu.

Rozdział piąty jest pracą kard. Grocholewskiego na temat organizacji i zadań trybunałów w Kościele z uwzględnieniem sprawiedliwości administracyjnej. Wcześniej znalazła się ona na łamach „Ephemerides Iuris Canonici” (48: 1992, s. 47–84). Jest to szeroki wykład kanonicznego prawa procesowego, w którym Autor omawia najpierw kolejno następujące kwestie: rodzaje trybunałów kościelnych (diecezjalne, metropolitalne, międzydiecezjalne), właściwość trybunału pierwszej instancji, miejscowy trybunał trzeciej instancji, pracownicy trybunału i adwokaci, kompetencje trybunałów, trybunały Stolicy Apostolskiej. Następnie Autor zapoznaje czytelnika z problematyką sprawiedliwości administracyjnej. Na wstępie omawia normy wspólne dotyczące szczegółowych aktów administracyjnych, po czym omawia sprawę odwołania lub poprawienia aktu administracyjnego, rekursu hierarchicznego oraz rekursu skierowanego do Trybunału Apostolskiego Sygnatury Apostolskiej. W ostatniej części pracy znalazły się cenne uwagi Autora na temat teologiczno-pastoralnego posłannictwa sądów kościelnych.

„Studia z kościelnego prawa małżeńskiego i procesowego”, wydane w języku węgierskim, powinny stanowić cenną pomoc długoletniego sekretarza, a następnie prefekta Sygnatury Apostolskiej, wybitnego znawcy problematyki, dla kanonistów węgierskich. Uznanie należy również wyrazić inicjatorowi tej edycji, bp. P. Erdő, rektorowi Katolickiego Uniwersytetu P. Pazamany w Budapeszcie.

Ks. Wojciech Góralski